

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วม : กรณีศึกษา หมู่บ้านปางมะโอ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยในรูปแบบกรณีศึกษา (Case Study) เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิกในหมู่บ้านปางมะโอ หมู่ที่ 9 ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านบริวารย่อยอีก 7 บ้าน จำนวน 191 คน ดังนี้

- (1) บ้านปางกลาง ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (2) บ้านปางใหม่ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (3) บ้านปางใน ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (4) บ้านปางสามสบ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (5) บ้านปางห้วยเหี้ย ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (6) บ้านปางหก ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (7) บ้านปางห้วยแก่ง ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลจากประชากรในชุมชนบ้านปางมะโอที่มีอายุ 15 – 70 ปี ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ชาวบ้าน กลุ่มสมาชิกต่างๆของชุมชน สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และผู้ใหญ่บ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นดังตัวอย่างในภาคผนวก ข โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจะประกอบด้วยชุดคำถามปลายปิด (Close ended Question) คำถามแบบเลือกตอบ และชุดคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมของชุมชนในการเป็นธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ ประกอบด้วย ความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกของหมู่บ้าน และความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในตัวบ้านที่จะเป็นที่พักแบบโฮมสเตย์ จำนวน 17 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ ความร่วมมือในธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ ผลดีของการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ และผลเสียของการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ของชุมชน จำนวน 11 ข้อ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ โดยชุมชนมีส่วนร่วม

3.2 สำรวจความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านต่อการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ โดยชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปปรึกษาหารือกับแกนนำชุมชนจัดเวทีชาวบ้านและ Focus Group ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนหมู่บ้านปางมะโอที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพในการจัดตั้งธุรกิจโฮมสเตย์ในหมู่บ้าน

3.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์

โดยชุมชนมีส่วนร่วมในหมู่บ้านปางมะโอ และสร้างข้อคำถามที่เป็นคำถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ ดังตัวอย่างในภาคผนวก ก

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับประชาชนบ้านปางมะโอ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 15 คน เพื่อนำแนวการตอบแบบสัมภาษณ์ของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ไปสร้างแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3.5 นำแนวการตอบแบบสัมภาษณ์ของประชาชนบ้านปางมะโอมาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ภาคผนวก ข)

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pilot Test) กับประชาชนในชุมชนบ้านปางมะโอ จำนวน 50 คน (คิดเป็น ร้อยละ 26 ของประชากรทั้งหมด) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบสอบถาม ความถูกต้องเที่ยงตรง ความเหมาะสม ความชัดเจนในคำถามและข้อบกพร่องต่างๆ เช่น ด้านเนื้อหา การใช้ภาษา เป็นต้น รวมทั้งด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ในชุมชนบ้านปางมะโอ

3.7 นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้กับประชาชนในชุมชนบ้านปางมะโอจำนวน 50 คน มาตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Analysis) ของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.70 - 0.74 ซึ่งยอมรับได้ในงานวิจัยเชิงสำรวจ เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นที่พึงประสงค์โดยทั่วไป คือระหว่าง 0.70 ถึง 0.90 (Kidder and Judd, 1986 ; Judd, Smith and Raiddler, 1999 ; Garson, 2001)

3.8 ปรับปรุงแบบสอบถามและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เหลืออีก 98 คน จากการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Analysis) ของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลแบบสอบถามเท่ากับ 0.70 และจากการเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Analysis) ของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการหาความเชื่อมั่น โดยการแบ่งครึ่งกลุ่มประชากร (Half - Reliability) (Garson, 2001) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าใกล้เคียงกัน จึงนับได้ว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งดำเนินการด้วยตัวผู้วิจัยเอง ในชุมชนหมู่บ้านปางมะโอ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 – วันที่ 31 มีนาคม 2548

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล และคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

5.1 ค่าสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของชุมชนบ้านปางมะโอ ในความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พิกแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นผู้ประกอบการ

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของบริบทชุมชน ความพร้อมของชุมชนในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พิกแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วมด้วยวิธีการสำรวจจากสภาพความเป็นจริงของชุมชน

6. เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

6.1 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ในคำตอบที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ของ Likert (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นการวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดน้ำหนักคะแนนการตอบตามวิธีการคำนวณน้ำหนักเฉลี่ย (Arbitrary Weighted Method) โดยสร้างแบบวัดเป็นระดับการยอมรับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นเฉยๆ หรือปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1	คะแนน

6.2 การคำนวณน้ำหนักเฉลี่ย (Weighted Mean Score : WMS)

การวัดระดับความคิดเห็นมีประเด็นคำตอบอยู่ 5 คำตอบ การคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่การวัดโดยให้ระบบคะแนน คือ (Thanupon,1986 : 44 อ้างใน สุรินทร์ บุญชู , 2541 : 28)

$$WMS = \frac{5f_1+4f_2+3f_3+2f_4+1f_5}{TNR}$$

เมื่อ WMS = น้ำหนักเฉลี่ย

f_1 = จำนวนผู้ตอบ เห็นด้วยมากที่สุด

f_2 = จำนวนผู้ตอบ เห็นด้วย

f_3 = จำนวนผู้ตอบ เฉยๆ

f_4 = จำนวนผู้ตอบ ไม่เห็นด้วย

f_5 = จำนวนผู้ตอบ ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

6.3 การแปลผลคะแนนเฉลี่ย

การกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ย ดำเนินการ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างอันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{Rang}}{k} \\ &= \frac{X_{\max} - X_{\min}}{k}\end{aligned}$$

Rang = พิสัย

$X_{\max}$ = คะแนนสูงสุด

$X_{\min}$ = คะแนนต่ำสุด

k = จำนวนชั้น

กำหนดให้ คะแนนสูงสุด = 5

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 1$$

จำนวนชั้น = 5

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างอันตรภาคชั้น} &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

6.4 การแปลผลช่วงคะแนน

การแปลผลช่วงคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับการยอมรับจากค่าคะแนนเฉลี่ย
ดังนี้ (สันศนิย์, 2538 : 22 อ้างใน สุรินทร์ บุญชู, 2541 : 28)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	ระดับความคิดเห็น	เฉยๆ หรือปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	ระดับความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	ระดับความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หลังจากผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีที่ได้เสนอไปแล้วนั้น จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอไว้ในบทต่อไป